

✠ ПОРАНА БОГ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

8. číslo

Budysin, julij 1953

Lětnik 3

Po serbskim ewangelskim cyrkwinskim dnju

Chrystus naš mištr, my pak mjez sobu bratřa / Mat. 23, 8

Za nami leži lětuši serbski cyrkwinski dzeń. Wjele přihotowanja běše trěbneho, nětk pak rěka: swjedžen dohotować, to je: skutkować, zo njeby bjez plodow wostal. Hodzij nas pomina na zawjedjenje křescijanskeje cyrkwe do Serbow, kotraž jow dosta svoju prěnju staciju a wot jow so rozšěrješe po cylym serbskim kraju. Bě to rozsudzacy podawk w žiwjenju našeho luda. Wón zhoni wo wěrnym Bohu, wšehomócnym stworičelu njebiesow a zemje; nětk móžeše Chrystus našemu ludej z mištrom być. Tohodla tež mějachu wšitke přednoški znajmjeńša na popoldnju swjedženja pod tutym horka spomnjenym heslom stejeć.

Dokelž my wšitcy čas žiwjenja wučobni wostawamy, trjebamy mištra, wot kotrehož wuknjemy a po kotrymž činimy. Čłowjekojo wšak sebi wšelakich mištrůw za swoje duchowne žiwjenje wuzwoluju a jim přiwyskaja, ale žadyn jich tola njemóže k zbožnosći dowjesć, chiba Chrystus. A njeje w žanym druhim zbožnosć, tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date, w kotrymž móhli zbožni być. Tuž bu tehdy, hdyž Mišnjanski biskop Benno Hodzijsku cyrkej založi, našemu ludej najzbožniša powěsć přinjesena, a naš lud je so lěstotki na nju spušćal. Dyrbi to džensa hinak być? Džensa so rozšěrjeja wšelake swěta- a žiwjenjanahlady, kotrež su sebi čłowjekojo w samopašnej mudrosći wumyslili; te pytaja nam tuto dowěrjenje a tutu zepjeru wzać, z čimž naš lud znutřkownje wochudnje a woslabnje. Jenož hdžež Duch Boži, to je Chrystusowy Duch, skutkuje, tam je móc. Přetož Bóg nam njeje dał ducha bojosće, ale mocy a lubosće a stroweje mysle. Kak wjesoly a dowěrliwy

džěše Šćěpan, přeni martrar křescijanskeje cyrkwe, do smjerće, hdyž židowski lud jeho kamjenjowaše! Prjedy toho běchu so wšelake filozofiske šule z nim wurěčowale, ale wone njezamožachu wostać přećiwu tej mudrosći, z kotreješ wón rěčeše. Tele šule su so minyle, ale Chrystusowy Duch je wostal. Podobnje so džěše našemu reformatorej dr. Marcinej Lutheraj na Lipsčanskej disputaciji (rozrěčowanju) w l. 1519: jeni mjez připoslucharjemi wobdźiwachu při tym mudrosć a wotrosć jeho přećiwnika dr. Ecka, tamni pak ducha a znajomstwo swj. Pisma, z kotrehož Luther rěčeše. Chrystus wšak je, kaž wón sam praji, puć, wěrnosć a žiwjenje.

W nim smy tež najkrućišo a najspomožnišo zwjazani ze swojimi

sobučłowjekami. W nim jich poznawamy za swojich bratrow a za swoje sotry. To je so tež přez lěstotki wopokazalo we wosadnym zhromadženstwje a w cyrkwinskim žiwjenju. Ale kak je densa wěra tam a sem woslabla! Kelko wotpadlych! Kak su křescijanske zwučjenja a počinki tu abo tam woteběrale. Kelko njepečelstwa přećiwu Knjezowej cyrkwi a jeje dorostej je so pokazalo. To pak nas njesmě trašić! Knjez je to swojej cyrkwi dopředka prajil. Cyrkej trjeba tež spytowanja, zo by svoju wěru wupruwowała. Stož wutraje hać do kónca, budže zbožny.

Naš misionski nadawk džensa w našim ludu ma hić do znutřkownosće a hlubokosće wosadneho žiwjenja. Kóždy wěrjacy křescijan dyrbi so zamolwity čuć za we wěrje chablaceho abo swojej cyrkwi so wotwłakowaceho blišeho. To je džělo wot muža k mužej, wot žony k žonje, wot mlodostneho k mlodostnemu. Rozšěrjenje křescijanskeje cyrkwe w našim kraju za čas prěnjeho misionstwa pak je nam pokaz na to, zo dyrbiš tež křescijanski wliw wot jeneje wosady do drugeje hić. Žana wosada njesmě wjace sama za sebjestejeć. Tohodla chce tež serbski cyrkwinski dzeń naše wosady mjez sobu zeznajomić a zbudžować k samsnemu přecowanju we wěrje a k spomožnemu skutkowanju w našim ludu. Žadyn lochki nadawk tole njeje, čłowjekow wo nuznosći a wažnosći křescijanskeje wěry a křescijanskich počinkow přeswědčić, hdyž čłowjekojo wot mechanizacije džěla a wot nimo měry wuwiteje techniki dospolne spokojeje wšěch materielných a kulturných potřebnosćow čłowjeka wočakaja a někotryžkuli drje tež wšěch dušinych potřebnosćow abo docyla njespomina. Ale ze swědo-

Hodzijski Boži dom.

mja winu brać abo w horju a w tyšnosćach žiwjenja abo w smjerći nadžiju žiwjenja dać, tute wěcy čłowjekojo njemóžeja. To zamóže jenož hnada našeho Knjeza Jezom Chrysta, lubosć Boža a dostatk swjateho ducha. Misionar w Brazyliskej, kiž běše zdomom 12 lět jako duchowny na Ewropjanach tam, kotřiž běchu do Brazyliskeje wučahnyli, skutkował, raz praji: Lošo je pohana za Chrystusa dobyć, hač wot wěry wotpadleho křesćijana zaso ke Chrystusej dowjesć. Tola před Bohom žana wěc njemóžna njeje. Naša wěra je však dobyće, kotraž je swět přewinyła. Čłowjekej na duši pomhać pak je najwyša pomoc a lubosć, kotruž móžemy jemu wopokazać; a hdyž sy

swojemu blišemu na duši pomhał, sy jemu hakle dokladnje pomhał. To tež naš Zbóžnik derje wědžeše a tohodla won tamnemu jichtnemu najprjedy hrěchi woda a potom jeho z čelneje chorosće wuhoji. Jezusej samemu pak běše to najwážniša potrebnosć žiwjenja, kotraž jeho spokoješe, za druhich žiwy być a jich zbóžnych činić, kaž won sam praji: Moja jědz je ta, zo činju wolu teho, kiž je mje posłał a dokonjam jeho skutk. Boži skutk na swěće dokonjeć w sebi a na bratrach, dyrbi tež twój nadawk być, luby wosadny. To tež twój bliši trjeba. Přetož na koncu so čłowjekej na swěće wšitko wostudzi, štož njepřinjese dobre plody ducha abo njeslužičowjekej sa-

memu abo blišemu k dobremu. Tohodla dyrbi Chrystus nam z mištrom być a Bóh, kotrehož je won nam zjewił, dyrbi nam stejeć wyše wšitkich čłowjeskich mócnarstwow; a my čłowjekojo smy mjez sobu bratřa.

Tutón křesćijanski nahlad wo swěće a wo žiwjenju je to nadobne namrěwstwo wot Chrystusa, kotrež so našemu serbskemu ludaj započea posrědkować přez Mišnjanskeho biskopa Benna w l. 1076 w Hodžiju a kotrež je sebi naš lud zwjetša wažil hač do džensa. To sebi chowajmy w džakownej wutrobje. To by najlěpši wuskutk lětušeho cyrkwinskeho dnja był.

Kř.

Serbski cyrkwinski dzeń 1953 w Hodžiju

Hižom sobotu bě so na Hodžijskej farje nahladna ličba serbskich fararjow a cyrkwinskih předsterjerjow zešla. Dokelž běchmy lětsa jenož Serbja mjez sobu a mějachmy tež ryze serbske temata, tam jedyn z nas za wšitkich wjesele wupraji: Lětsa je to zawěrnje serbski cyrkwinski dzeń.

Farar Mjeltka-Klukšanski přednošowaše wo přiwěrje. Přiwěra, móhl rjec, do narodnych znamjenjow serbskeho luda słuša. Dokelž Serbja němskim předowanjam křesćijanskich misionarow dosć njedorozumichu, jich wutroba dale pohaniskim přiwěram přiwisaše.

Farar Wirth-Njeswačidlski roz-

prawješe wo serbskich podawkach zašleho lěta — mjez Wochožanskim a Hodžijskim zjězdom. Spominaše na našich drohich zemrětych, na našeho wulce zaslužneho a pobožneho wučenca, nam za nastawkow w „Pomhaj Bóh“ derje znateho profesora dra. Ota Wićaza, kotrehož Bóh Knjez 28. nowembra 1952 w Stollberku 78 lět stareho wotwoła, krótko po nim zemrě w Praze wulki přećel Serbow Adolf Cerny. Wilem Tyšer, kotryž bě 37 lět dolho z duchownym Budyskeje Michalskeje wosady, zemrě 3. januara 1953 w Drježdžanach w 82. lěće swojeho žiwjenja. Dale so rozprawješe

wo našim nabožnym a narodnym žiwjenju. W blišim času maju so serbske spěwarske znova čišćeć. Katolski wosadnik je hižom wušol. „Pomhaj Bóh“ ma na 2100 čitarjow. W serbskej holi ma so bóle za naše cyrkwinske lopjeno wabić. Při tutej skladnosći so knjezej Dobruckemu džak wupraji, zo nam ze swojim mjenom naše lopjeno zmóžni. Wážny džěl našeho džensnišeho narodneho žiwjenja je Serbska wyša šula. Tam wobej wěrywuznaći nabožne hodžiny podawatej. Naše ewangelske džěci bohužel wjele slabšo do tutech hodžin chodža dyžli katolske. Njeh kóždy, kotryž ma přiwuznych abo znate džěco na Serbskej wyšej šuli, jo swěru napomina do nabožnych hodžin chodźić. Na Jana 1952 předstaji Chrošćanska farska młodžina na wulkotne wašnje nowu pobožnu hru Marje Kubašec: Jan Křćenik. Maće-li hdy skladnosć tutu hru widzeć, njeskomdžće ju!

Dale so rěčeše wo powšitkowym serbskim pismowstweje, wo nowotwarje Serbskeho domu, wo přichodnych wólbach cyrkwinskih předsterjerjow a tak dale.

Tež po tutym referaće wjele rěčnikow do rozmolwy zapřimny. Njedzela bě potom wulka syła Serbow do slawného Hodžija přichwatala. Bychmy-li dosć omnibusow dostali, by jich tam hišće wjace bylo. Farar Lazer, wosadny duchowny, předowaše wo scěnju 1. njedzela po swjatej Trojicy. Po předowanju so wučita postrow fararja Lanštjaka-Praskeho a biskop Hornig-Zhorjelski a superinten-

Serbski cyrkwinski dzeń w Hodžiju 1953.

Duchowni a cyrkwinscy předsterjerjo čahnu do Božeho domu.

dent Mjerwa-Bukečanski postrovištaj wosadu.

Wosebje mje zwjeseli, zo so mje husćišo po kemšach prašachu, što je na piščelach tak wuběrnje hrał a možach jim radostnje wotmołwić, zo bě to naša mloda Serbowka Sonja Mjeltkec z Barta, kotraž je swoje hudźbne studije w Drježdžanach doskónčila.

Na popoldnišej zhromadźiznje hraješe tež zaso Sonja Mjeltkec na piščelach, farar Albert-Malešanski spěwaše, fararjo Křižan-Klukšanski, Černik-Wojerowski, Šolta-Rakečanski referowachu. Tež na tuto popoldnje rad a džakownje spominamy.

Wšitcy, kotřiž su lětsa w Hodźiju pobyli, so wěsće hižom wjesela na přichodny, kotryž, da-li Bóh, w Rakecach woswjećimy.

Bohu Knjezej budž džak za wšo žohnowanje a Hodźijskej wosadže za lube hospodowanje!
W.

Serbski cyrkwinski dzeń w Hodźiju 1953. — Wjele znatych tam wiedzachmy. Mjez nimi lubeho stareho prócowarja Jana Haješa z Laza.

Přednošk na cyrkwiskim zjězdze w Hodźiju 7. VI. 1953

Chrystus naš mištr po cylym swěće!

Hdyž je čłowjek w nuzy, najprjedy na to hlada, zo by jemu něchtón pomhał. Tak dyrbi tež wo wsy być, zo susod susodej pomha. Po přenjeje wójnje so křesćijenjo, to su tajcy, kiž do Jezusa Chrysta wěrja, spóznali, zo su poprawom susodža. Zo bych jenož jeneho mjez mužemi jow mjenował: Nathana Söderbloma, šwedskeho arcybiskopa lutherskeje cyrkwy, kiž je w lěće 1931 wumřel. Wón je najprjedy rečal wo oekumeniskim zbudženju křesćijanstwa. Što rěka poprawom słowo „eukumene“? Slowo je wzate z grekskeje rěče a rěka: „Wšón wobydleny swět“. Cyrkej w tutym zmysle tuto słowo wužiwa na wulkich cyrkwiskich zhromadźiznach přenjeje křesćijanstwa. Džensa su w oekumeniskim džele zjednočene nimale wšitke křesćijanske cyrkwy cyleho swěta nimo romskokatolskeje cyrkwy. Swětowa rada tutych cyrkwjow bu založena w Amsterdamje w lěće 1948. Je to kaž wulki štom, kiž ma wjele haložow. Najwjětše halozy su: lutherska cyrkej, nic jenož w Serbach a w Němskej, ale tež w Americi a w Skandinawiskej, greksokatolska cyrkej w Ruskej a na Balkanje, jendželska anglikanska cyrkej a wulka črjoda reformowanych ewangelskich cyrkwjow w

Šwicarskej, Šotiskej, Holandskej a w Americi. Nětko su w swětowej cyrkwiskej radže wokolo 160 křesćianskich cyrkwjow zjednočene. Tutón šwedski biskop je cyle swoje žiwjenje oekumeniskemu žiwjenju wěnował. Jeho wjesela na tutym prócowanju je so někak dopjelnilo, zo je so w lěće 1925 přenja swětowa cyrkwiska konferenca w Stockholmje zešla. Lětdžesatki prjedy je křesćijanska mlodžina swoje přeče wuprajila: My njechamy dale sami wostać, ale so zjednočić ze wšemi mladymi, kiž do Jezusa Chrysta wěrja jako Knjeza Zbóžnika, wšo jene, hač rěča jendželscy abo chinscy, wšo jene, hač so modla w rjenje wupyšnych Božich domach abo w jednorej barace. Tak su w zašłym lětsotku nastale zwjazki křesćijanskeje mlodžiny: Swětowy zwjazk křesćijanskich mladych mužow, pozdžišo Swětowy zwjazk křesćijanskeje žónskeje mlodžiny. Wjele wójnskich jatych poslednjeje wójny so dopomina z džakownosću na mjeno a pomoc křesćijanskeho towarstwa mladych mužow (t. mj. YMCA).

Tež džensa po druhej surowej wójnje so křesćijenjo žedža za tym, zo bychu so mjez sobu spóznali a so zetkali. Mjez nami je snadž wjele, kiž su před dwěmaj lětomaj na ewangelskim cyrkwiskim (dnju) zjězdze w Barlinje

byl. Tam su tež mladzi křesćijenjo z Indiskeje a z Afriki wo swoich wosadach rozprawjeli. Tež ion w Šwedskej na wulkej cyrkwiskej konferency smy nutrnje jedyn na druheho posluchali, smy hromadže spěwali w tamnym krasnym starym Božim domje w Lundze a smy so modlili swj. wótčenaš w mnohich rěčach. Njejsmy mjez sobu namakali jenož wutrobne přečelstwo a lubozne hospodowanje, ale smy z džaknej radosću zeznali, zo njeje cyrkej stara morwa wěc, ale je žiwa w tutej jenej wěrje, kotruž wuznawamy: „Ja wěrju do swjateho ducha, jenu swjatu křesćijansku cyrkej, zhromadźiznu swjatyh, wodawanje hrěchow, horjestawanje čěla a wěčne žiwjenje.“ Tak njejsmy dale mjez sobu cyle cuzy, ale smy w tutym roztorhanym swěće byli kaž bratřa a sotry we wěrje. Wo tym powěda nam křesćijanska lěkarka z narašeje Aziskeje: Na oekumeniskej konferency sym japonsku žonu zetkala. Hnydom so dopomnich na zwěrstwa japonskeje wobsadki, na přescěhanje křesćijanskich wosadow, na čwile w koncentraciskich lěhwach a nje-možach jej ani słowčka prajić. Wutroba běše mi kaž zmjerzla. Na druhim dnju rano klepaše nichtón na durje mojeje stwy. Wonkach steješe tuta japonska žona. Strowjo mje přečelnje so mje woprašaja:

„Móžeće mi a mojemu luacj wo-
dać, wodać wšo horjo a brémjo,
kotrež smy wam načinili?“ W tu-
tym wokomiku smój na swoje ko-
lena padnyłej a smój so nromadže
modlilej. A tak začuwachmoj dźiw
Chrystusoweje wumožerskeje lu-
bosće, kiž nas wuswobodźi, dźiw
swj. ducha, kiž swoju cyrkej twari
tež mjez njeprěcelemi a wuzwoli
sej bratrow a sotry, hdyž smy ze
swojimi čłowjeskimi mocami na
kóncu.

Polu nas je husto bohužel tak, zo
kóždy myslu na sebje a japoštołske

słowo: njech jedyn njese brémjo
druheho! je we wosadach nimale
zabyte. Džensniši cyrkwinski džen
ma zaměr, temu pomhać, zo bychu
so křesćijanske wosady zeznale, zo
by kóždy začuť, zo njeje jenož jow
Hodžijska, Rakečanska, Minakał-
ska wosada, ale zo smy jedni w
Chrystusu, jena cyrkej, hdžež so
Bože słowo předuje a Chrystusowe
mjeno zjawnje wuznawa, zo njej-
smy sami ze swojimi tyšnosťami,
ale smy wšudžom tam domach,
hdžež so bratřa a sotry za nas mo-
dla. Swj. Pawoł praji: „Hdyž je-

dyn staw čerpi, wšitke stawy sobu
čerpja.“ Boži lud ze wšěch kónčin
swěta je w našim času we wšem
swěće w tym žohnowany, zo je
wuchowany za jednym Božim bli-
dom. Njech su naše křesćijanske
wěruwuznaće wšelake a tež naše
Bože služby, njech so Bože wot-
kazanje swjeći na wšelake wašnje,
my wuznawamy z cyłym křesćí-
janstwom na zemi: jedyn je naš
mištr, my pak wšitcy smy bratřa.

(Pokročowanje scěhuje.)

Farar Kristian Pavel Lanšćak-Praski:

Serbskemu cyrkwinskemu dnjej w Hodžiju

Lubi bratřa a lube sotry w Jezu-
su Chrystusu!

Z cyłym česko-słowakskim pro-
testantizmom, kotryž ma přez je-
nu milion dušow, myslu a spomi-
nam na zwołanje a jednanje Wa-
šeho sedmeho cyrkwinskeho dnja.
W duchu smy z Wami. Stajnje slě-
dujemy bratrowsce z napjatej pře-
čelskej kedžbliwosću nowe rozwi-
će Wašeho naroda, předewšěm so
naše woko měri na Waše cyrkwe
a wosady, na poměry Wašich před-
stajenych cyrkwinskih zarjadow
k Wam, na džeło Wašich duchow-
nych pastyrjow, na žiwjenje Wa-
šich wosadow, na Waše časopisne
a literarne skutkowanje. Wjeseli-
my so kóždeho znamjenja duchow-
neho a narodneho postupa, zrudni
smy nad kóždym zjewom bolosće
a přejemy Wam, zo byšće při kóž-
dym zjězdze widželi na kóžde waš-
nje swoje a swójeho luda přiběra-
nje w horliwosći, woporniwosći a
swěrnosći k našemu zhromadnemu
Knjezej a Zbóžnikej a z tym k Bo-
žemu žórłu měra a pokoja Božeho,
kotrež su: Dowěra, lubosć, prawda,
horliwosć w Duchu swjatym a
wobstajnosć we wěrje.

My w Českosłowakskej spomi-
namy lětsa z njesměrnej džakow-
nosću, kak je so před 50 lětami,
w léce 1903, pola nas založila
w Praze Kostnicka Jednota, zwjazk
a centrala našich ewangelskich
cyrkwjow. Je to lajska organiza-
cija wot lajkow nawjedowana,
bjez kotrejež pomocy a služby sej
njemóžemy českosłowakski prote-
stantizm poslednich 50 lět ani
předstajić. Přejemy Wam tež tajku
organizowanu cyrkwinski pomoc,

kótraž je sej swójeho puća wěsta,
w džełe Božeho kralestwa, kotraž
ručé Waše mocy zesylni, zjednoči
duchowne džeło a horliwosć Wašej
cyrkwi a Wašim wosadam dawa,
a wubudzi nowych lajskich próco-
warjow do sobudžela při boku fa-
rarjow a přewozmje zamolwitosć
za žiwjenje cyrkwe.

Sće jedna z halozow protestan-
tizma. Je to Boža wola, kotraž je
Was wuchowala po swojim planu
hać dotal a dawa Wam nětk moż-
notu, zo byšće jemu k česći a k sla-
wje rozwili swoje mocy, swoje wo-
sebite dary a talenty, kotrež je
Wam dał. Tež my słušamy do
samsneho zdonka sławneje refor-
macije a so k njemu tež wuznawa-

my. Tohodla začuwamy z Wami
wulku zamolwitosć za přitomnosć
a přichod serbskeho protestanti-
zma. Stejimy na Wašim boku ze
swojej wěrnej, sprawnjej, bratrow-
skeje lubosću, ze swojimi modlit-
wami a ze swojej pomocu. Postro-
wjamy Waš zjězd, Wašich bratrow
fararjow, Waš cyly lud. Nadžijamy
so, zo slyšimy, zo běše jednanje
z wažnym měznikom we wuwicu
Wašeho džeła w Knjezowej winice.

W Lutherowej mocy: Tudy ste-
ju, hinak njemóžu, Bóh mi pom-
haj! Wam swěrnosć, wobstajnosć a
Bože požohnowanje přeje

Waš bratrowsce poddany

Kristian Pavel Lanšćak

Minakał-Hatk. Kak lochko smy
my njesčerpliwi, hdyž smy chori.
Pola nas leži slaba a chora Wagne-
rec wowka hižom wósom lět we
ložu. Dolhi to čas a čežke pruo-
wanje sčerpliwošće. Po čekancy
1945 Wagnerec wowka čežko scho-
ri na čuwy a njemóžeše hižom
stanyć. Je však hewak cyle při do-
brym rozumje a sej rada we ložu
čita. Wosebje so jej lubi kěrluš ze
starych serbskich spěwarskich, č. 422:
„Mjelč však, mjelč, o luba
duša! Hdyž wšo w swěće džiwnje
dže. Tak so tebi dzeržeć słuša, swět

je swět a wostanje. Mjelč však,
mjelč, o luba duša, mjelčeć so či
stajnje słuša. — Hdyž će swět bjez
winy hidži, ma će jeno za swój
směch, na njezbožu swój lóšt wi-
dži, mēni zo to njeje hrěch. Mjelč
saka, mjelč, o luba duša, mjelčeć
so či stajnje słuša.“

Minakał. Njedželu Cantate,
3. meje, spěwaše pola nas Njeswa-
čidlski cyrkwinski chór popołdnju
w Božim domje. Smy přeco dža-
kowni za tajki skutk duchowneje
a dušneje pomocy. Běše so tež na-
hladna ličba serbskich a němjskich
wosadnych zešla.

Njeswačidlo. Naša serbska wu-
mělka na pišćelach, Lubina Hola-
nec, budže njedželu, 9. žnjeńca,
w našim Božim domje na pišćelach
hrać, dopołdnja na kemšach (w 10
hodž. budu serbske kemše) a po-
późdnju w 15 hodž.